

JOAN CARLES MARTI I CASANOVA

París ben val una missa

“Ens congratulem que la cultura valenciana –i catalana, vaja!– tinga un patrimoni de la humanitat tan important com la Festa d’Elx, en la qual, fins i tot els fills castellanitzats aprenen a cantar en català alhora que recuperen el seu valencià.”

A París –el dia de sant Vicent i de la mona de 1999– s’esborrà una frase d’un panell de l’exposició del Misteri d’Elx on deia –*tout court*– que la Festa es canta en valencià, una variant dialectal del català. Les cròniques ens conten que els regidors d’Elx feren costat a la raó durant quatre hores, mentre que la Generalitat Valenciana els recordava que el dogma, com a proposició, és un principi innegable de tota ciència, inclosa la filològica. A continuació, el senyor Tarancón, conseller temerari de la Cosa, féu públic que l’esquerra valenciana tenia problemes per assumir la seua identitat valenciana.

Això –i la vergonya pel ridícul internacional que significa desautoritzar els departaments de filologia romànica de tot el planeta– és el que em mou a enviar aquesta tribuna, on se supera allò insuperable pel que fa a la quota de cinisme polític que s’exhibeix al País Valencià *fin de siècle*.

L’any 1998 publicuí una enquesta àmplia a la revista *Festa d’Elx* sobre la llengua que parlaven a casa les xiquetes i xiquets d’Elx. Comproví que un 32% de xiquets de 4 i 5 anys d’Elx i la seua rogalia parlaven català. A les escoles privades de la ciutat aquest percentatge baixava al 12%! Tinguem en compte que Elx –amb prop de 200.000 habitants– té un 50% d’immigració i que els qui porten els seus fills a escoles privades pertanyen molt majoritàriament a la burgesia del centre, d’ideologia conservadora. Afegirem que un 20% de places a les escoles públiques d’Elx són en valencià –sense que s’haja obert, a pesar d’una demanda creixent, cap línia nova a Elx d’ençà que el PP és al poder!–, i que no hi ha cap línia en valencià –0%!– a les escoles privades d’Elx. Convença’s vostè amb la raó, senyor Tarancón, i no amb la fe, que els protagonistes d’aquest País Valencià, especialment els qui vivim a les grans ciutats, no tenim cap problema amb la nostra valencianitat lingüística!

Ja fa alguns anys que sóc pare i sé molt bé qui són els qui ens escarnien fa vint anys quan parlàvem valencià; sé molt bé qui són els qui encara s’atreveixen a dir-me que comet pecat mortal amb mon fill i ma filla per parlar-los en valencià i que més em valdria que aprengueren coses més útils. Sé molt bé

el que significa donar-li la mà al senyor Zaplana, parlar-li en valencià i que el meu president em conteste en castellà mentre alguns de la seua cohort que resideix al cap i casal em miren amb condescendència com si jo fóra una espècie en vies d’extinció. No ens empenye vostè, senyor Tarancón, no ens empenye, per favor!

El Misteri d’Elx –la meua festa i la d’aquell qui amb mi, diu nostra– està escrit en un bellíssim català del s. XV i està ple de paraules desaconsellades per la Generalitat Valenciana, moltes de les quals continuen vives en la boca dels milers de valencians que resistim al llarg del Vinalopó. Tot i que aconseguiren vostès crear una altra llengua, el Misteri d’Elx continuaria escrit en la mateixa llengua medieval que compartim valencians, catalans, balears i algueresos.

Conten que Enric IV. –gascó d’accent regional de qui París féu rialleta tota sa vida– hagué de renunciar a la seua llengua occitana i a la seua religió hugonot i protestant per tal de ser rei de França. Es posà a parlar francès i es féu catòlic, i deixà dita una frase per a la història: “París ben val una missa”; suposem, a més, que estigué almenys quatre hores pensant-s’ho i que, així com els benemèrits regidors il·licitants, es veié amb el cervell i el cor dividits entre la raó i la fe. Una vegada més guanyà el cor enfront del cervell, com acostuma a ser de rigor en èpoques d’obscurantisme i de repressió, tot i que la comitiva il·licitana es permeté el luxe occidental de fer públic el seu rebuig *urbi et orbi*.

Des d’aquesta associació d’El Tempir, amb prop de tres-cents afiliats i que reconeix en els seus estatuts el nom científic i internacional del nostre valencià –llengua catalana– no podem sinó lamentar-nos per l’anècdota, alhora que ens congratulem que la cultura valenciana –i catalana, vaja!– tinga un patrimoni de la humanitat tan important com la Festa d’Elx, en la qual, fins i tot els fills castellanitzats aprenen a cantar en català alhora que recuperen el seu valencià.

President d’El Tempir d’Elx